

THE
NOBEL
PRIZE

Utopier och dystopier

Nobelprislektionen

Berättelser om framtiden och andra världar

- **Utopi** – skildrar en ideal tillvaro
- **Dystopi** – skildrar en mardrömslik eller inhuman tillvaro

Del 1: Utopier

Föreställningar om det goda livet

- Paradiset
- Platons idealstat
- Schlaraffenland

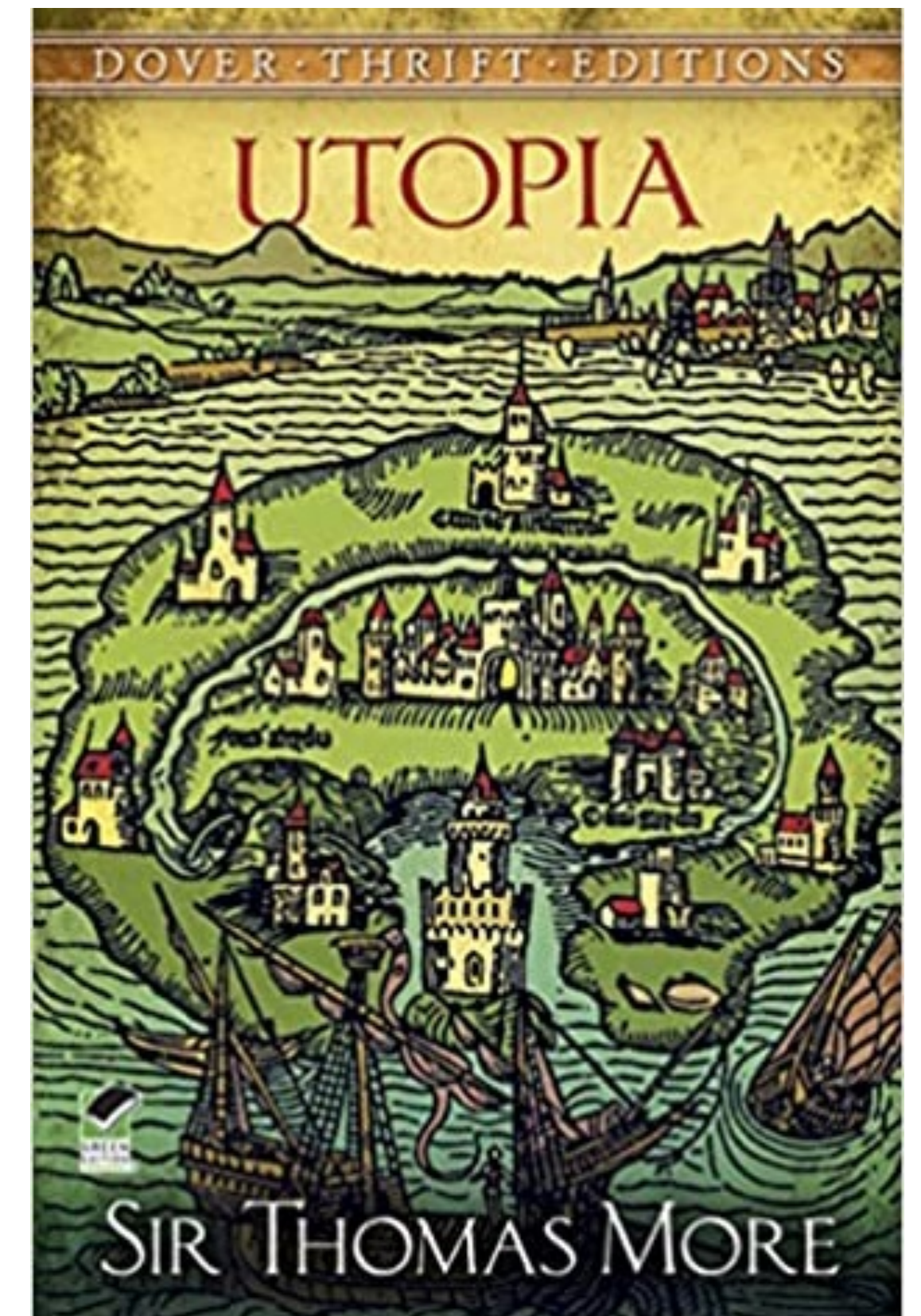
VÄNSTER: HIERONYMUS BOSCH, "LUSTARNAS TRÄDGÅRD"(1503–1515). HÖGER: PIETER BRÜGEL D.Ä. "SCHLARAFFENLAND" (1567)

Utopia – den första litterära utopin

Thomas More
(1478-1535)
– utopins grundare

HANS HOLBEIN, PORTRÄTT AV THOMAS MORE (1527)

Utopia – landet ingenstans

“oú” (inte)
+
“topia” (plats)
=
utopia

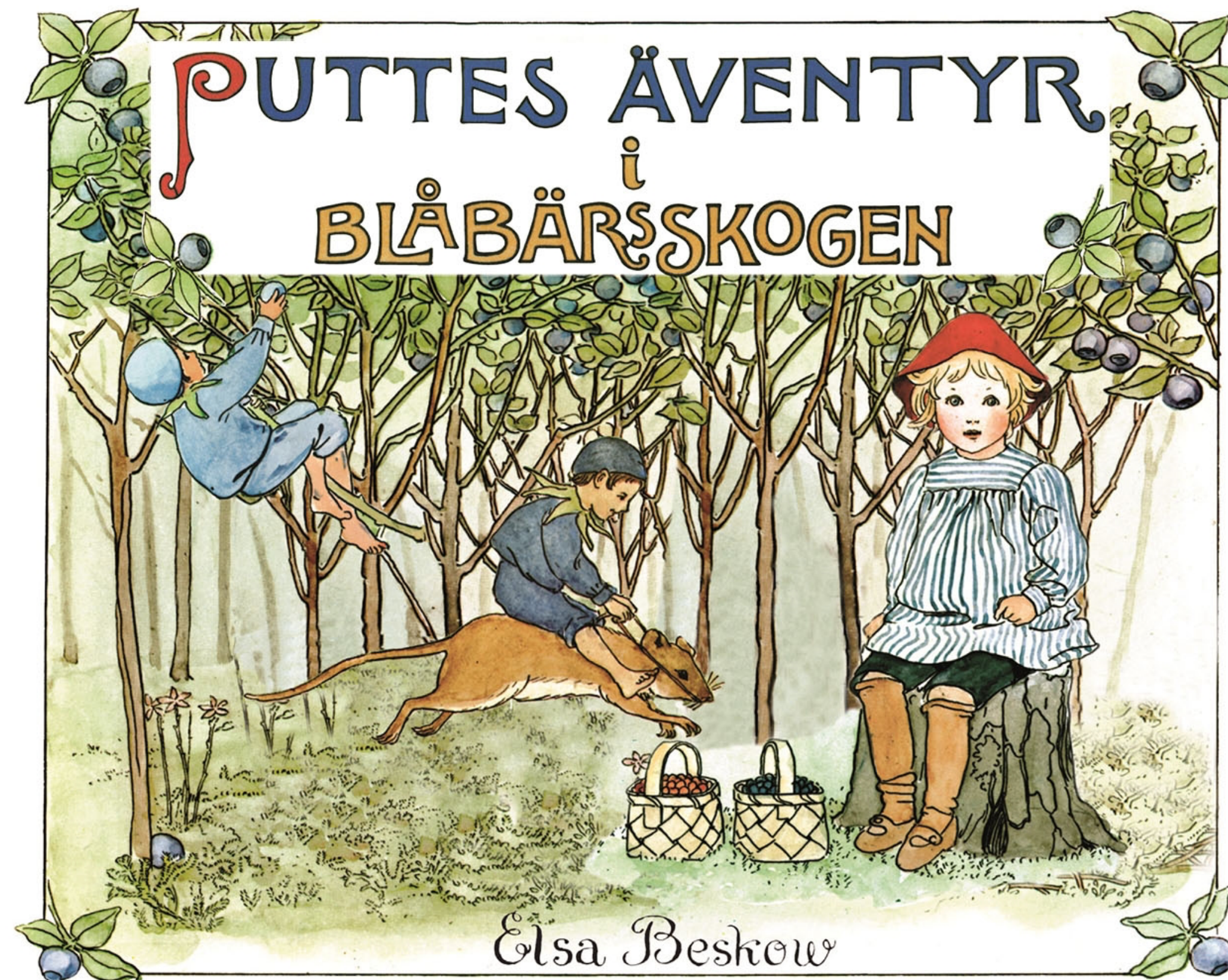
Utopigenrens kännetecken

Huvudpersonen:

- går vilse
- hamnar i ett fantastiskt land
- blir visad runt och häpnar

Läsaren:

- förstår skillnaden mellan sin egen värld och utopin

PUTTES ÄVENTYR I BLÅBÄRSSKOGEN AV ELSA BESKOW

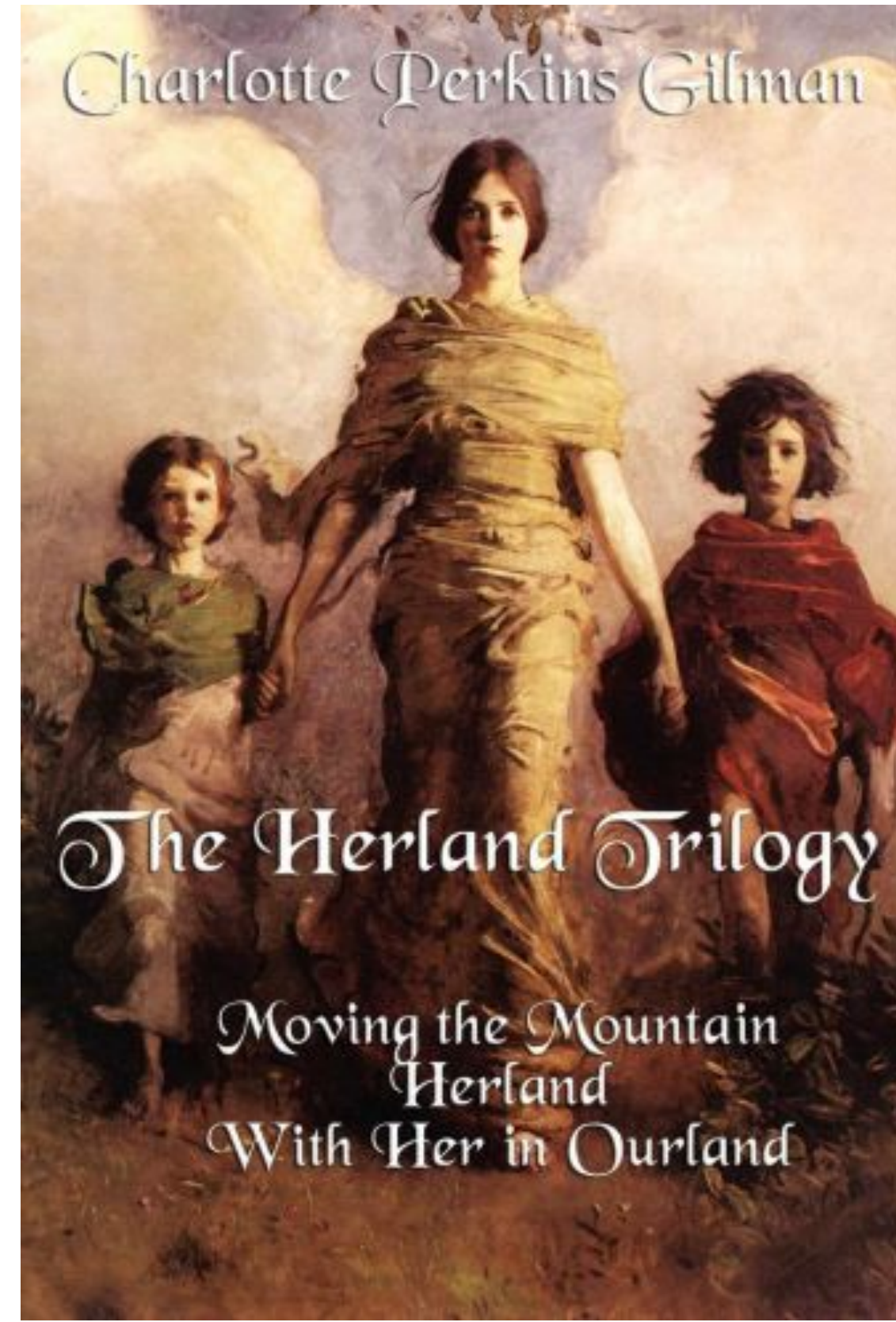
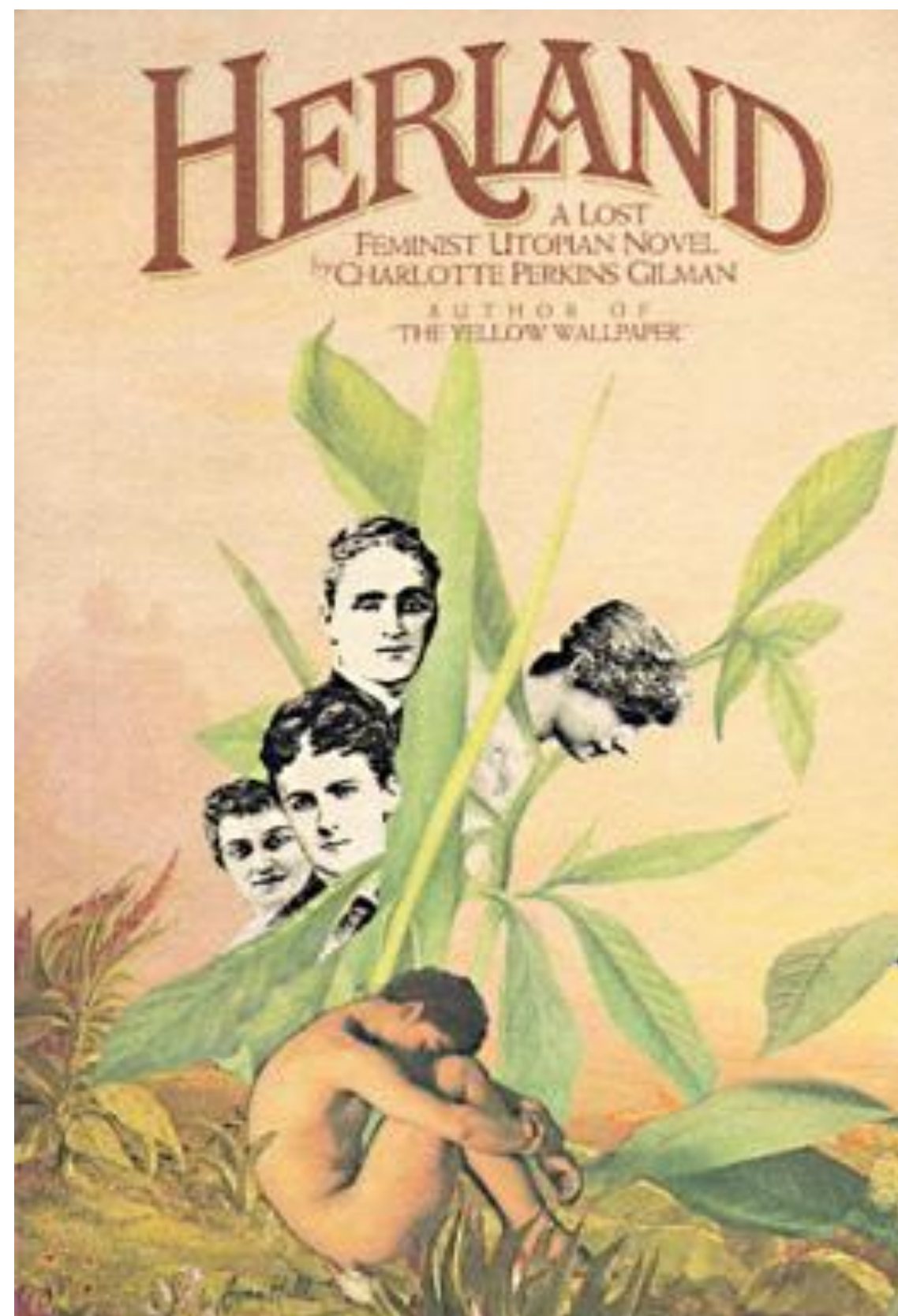

Jungfrulandet – en feministisk utopi

Charlotte
Perkins Gilman
(1860–1935)

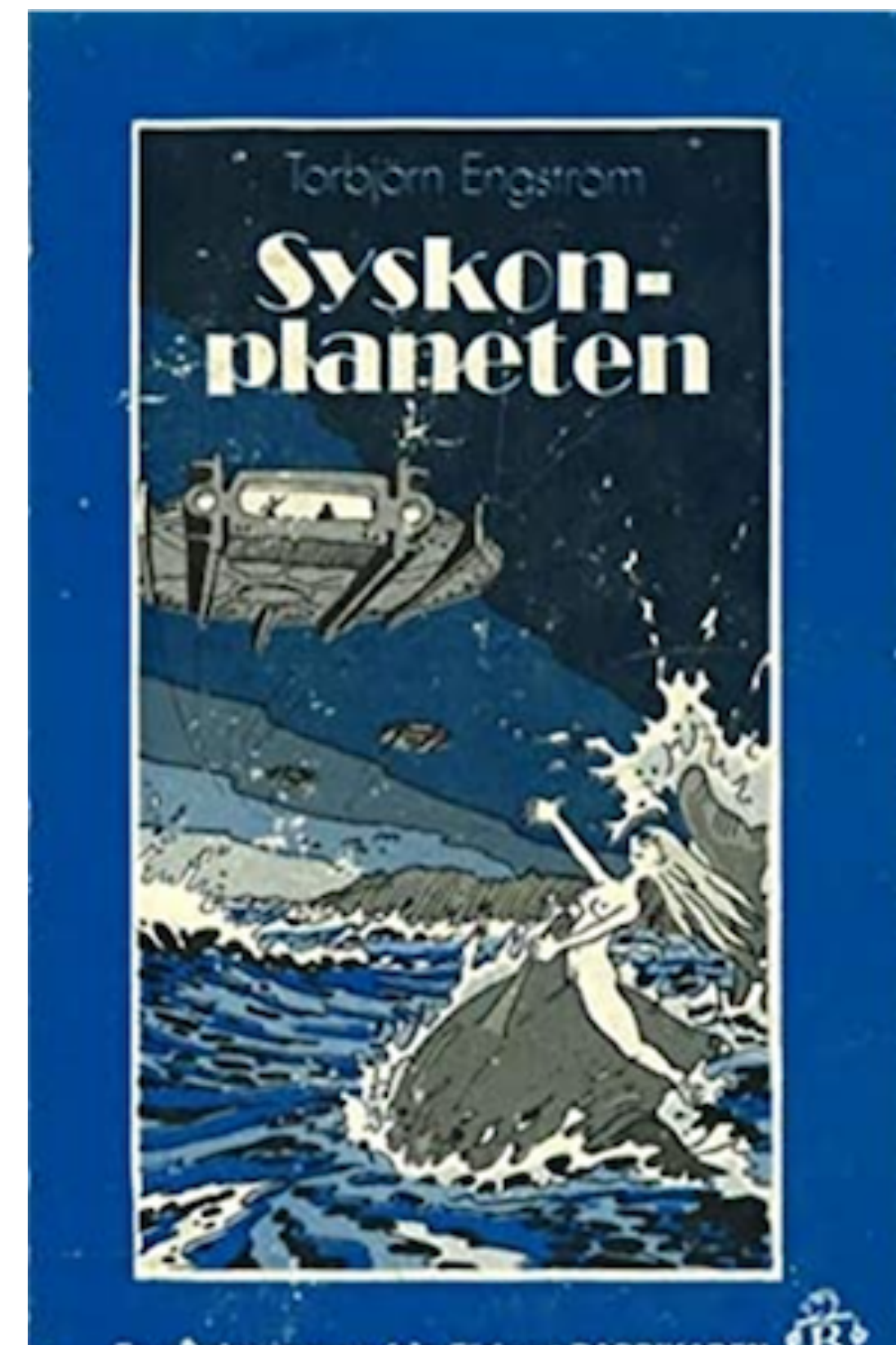
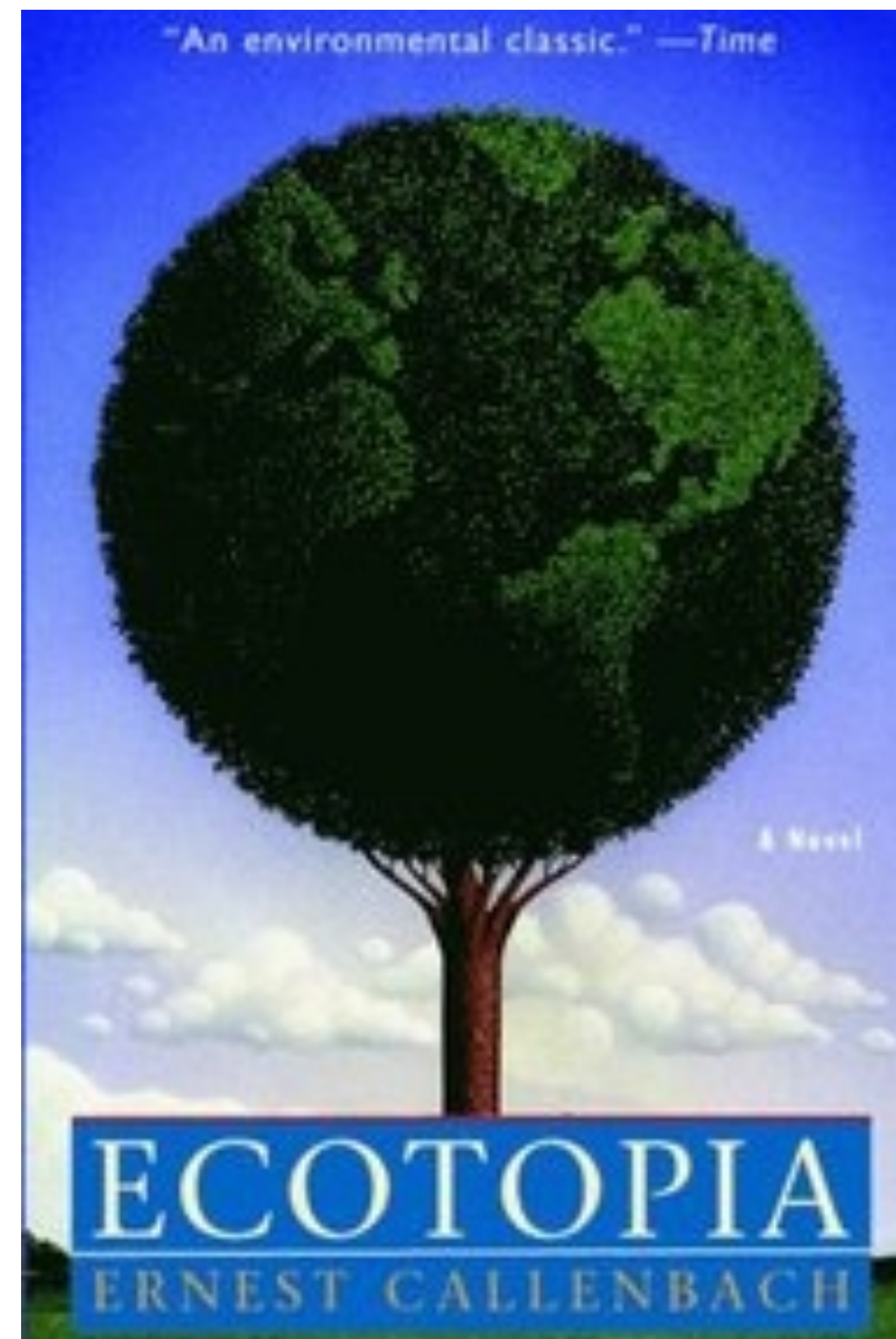

Diskussion – Bokomslag

Moderna utopier

Hur skulle en utopi
som skrivs idag
kunna se ut?

?

Del 2: Dystopier

Hur utopia blev dystopia

Den goda visionen
byts mot en ond.

HIERONYMUS BOSCH, LUSTARNAS TRÄDGÅRD" (1503–1515)

1984 – en dystopi om ett extremt övervakningssamhälle

George Orwell
(1903-1950)

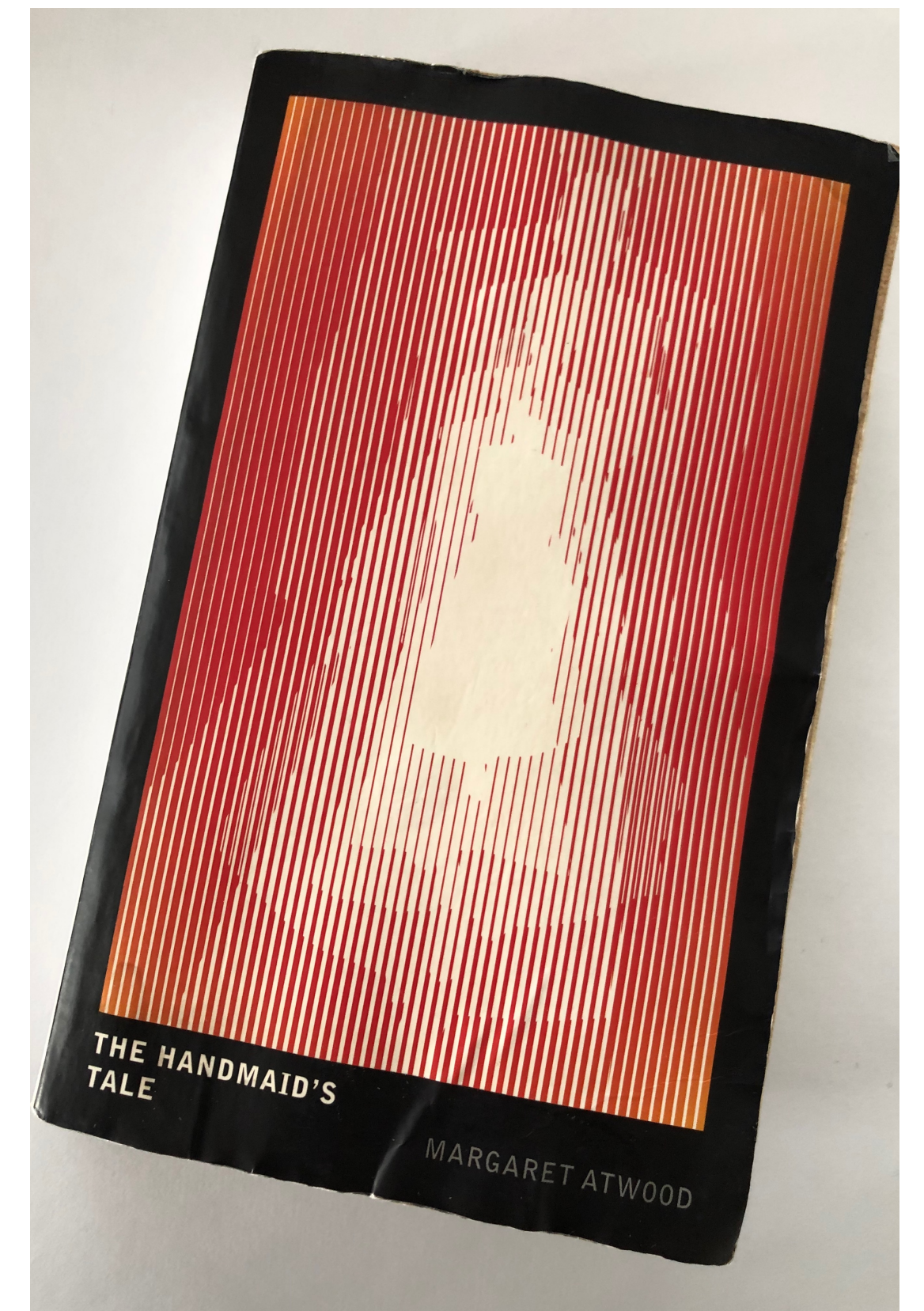

Tjänarinnans berättelse – en feministisk dystopi

Margaret Atwood
(f. 1939)

FOTO: LARRY D. MOORE

Klara och solen – om en framtid med humanoider

Kazuo Ishiguro
(f. 1954)

Närliggande genrer – science fiction

The War of the Worlds av H.G. Wells (1866-1946)

Närliggande genrer – klimatfiktion

- *Hungerspelen* av Suzanne Collins
- *Minnet av vatten* av Emmi Itäranta
- *Hotet, Kampen och Flykten* av Mats Söderlund

Utopier och dystopier – sammanfattning

Berättelser om
framtiden och andra
världar.

THE NOBEL PRIZE

Nobelprislektionen